

Politechnika Lubelska
Wydział Elektrotechniki i Informatyki
Katedra Urządzeń Elektrycznych i TWN
20-618 Lublin, ul. Nadbystrzycka 38A
www.kueitwn.pollub.pl

LABORATORIUM TECHNIKI WYSOKICH NAPIĘĆ

Protokół do ćwiczenia **nr 9**

Wpływ przegrody izolacyjnej na wytrzymałość
dielektryczną powietrza

1. Cel ćwiczenia

Celem ćwiczenia jest wyznaczenia wytrzymałości dielektrycznej powietrznego układu o polu silnie niejednorodnym bez przegrody oraz z przegrodą izolacyjną umieszczoną w różnych odległościach przestrzeni międzyelektrodowej przy tej samej odległości elektrod. Badania wytrzymałości dielektrycznej powietrznego układu można wykonać przy napięciu stałym o różnej biegunowości elektrod oraz przy napięciu przemiennym.

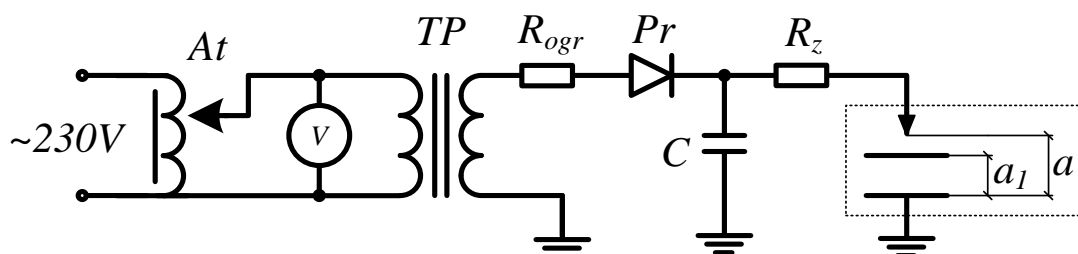
2. Sposób przeprowadzenia pomiarów

2.1 Warunki atmosferyczne

- temperatura otoczenia $t = \dots\dots\dots^\circ\text{C}$, $t = \dots\dots\dots\text{K}$,
- ciśnienie atmosferyczne $b = \dots\dots\dots\text{hPa}$,
- wilgotność względna powietrza $\varphi = \dots\dots\dots\%$.

2.2 Badanie wpływu przegrody izolacyjnej przy napięciu stałym

Badania przeprowadza się w układzie przedstawionym na rysunku 1.

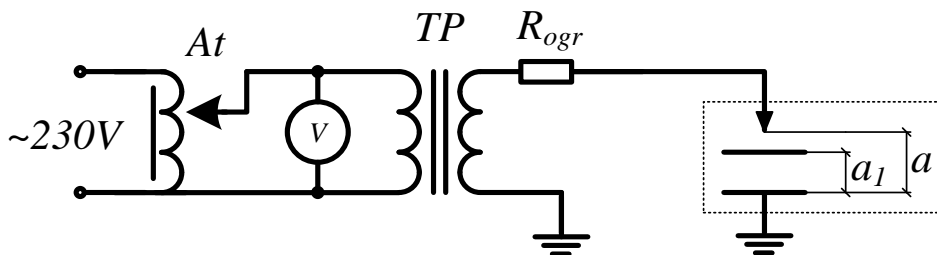

Rys. 1. Układ do pomiarów wpływu przegrody izolacyjnej przy napięciu stałym

Wyniki pomiarów dla dodatniej i ujemnej elektrody ostrzowej (elektroda płaska-uziemia) należy zamieścić w tabelach 1 i 2 (odpowiednio), przy zastosowaniu przegrody z papieru maszynowego.

2.3 Badanie wpływu przegrody izolacyjnej przy napięciu przemiennym

Badania przeprowadza się w układzie przedstawionym na rysunku 2.

Rys. 2. Układ do pomiarów wpływu przegrody izolacyjnej przy napięciu przemiennym

Wyniki pomiarów dla napięcia przemiennego należy zamieścić w tabeli 3 przy zastosowaniu przegrody z papieru maszynowego.

2.4 Wyniki pomiarów

Tabela 1. Dodatnia biegunowość elektrody ostrzowej (rodzaj przegrody – papier maszynowy)

a cm	a_1 cm	U_m V			U_{ms} V	U_p kV	Rodzaj przegrody izolacyjnej
3	0*						bez przegrody
3	0						papier maszynowy
3	0,5						
3	1,0						
3	1,5						
3	2,0						
3	2,5						
3	3,0						

Tabela 2. Ujemna biegunowość elektrody ostrzowej (rodzaj przegrody – papier maszynowy)

a cm	a_1 cm	U_m V			U_{ms} V	U_p kV	Rodzaj przegrody izolacyjnej
3	0*						bez przegrody
3	0						papier maszynowy
3	0,5						
3	1,0						
3	1,5						
3	2,0						
3	2,5						
3	3,0						

Tabela 3 Napięcie przemienne (rodzaj przegrody – papier maszynowy)

a	a_1	U_m			U_{ms}	U_p	Rodzaj przegrody izolacyjnej
cm	cm	V			V	kV	
3	0*						bez przegrody
3	0						papier maszynowy
3	0,5						
3	1,0						
3	1,5						
3	2,0						
3	2,5						
3	3,0						

2.5 Oznaczenia

0* – układ bez przegrody izolacyjnej,

a – odległość między ostrzem a płytą,

a_1 – odległość między płytą a przegrodą izolacyjną,

U_m – napięcie mierzone na transformatorze podczas wystąpienia przeskoku,

U_{ms} – napięcie średnie wyliczone z napięcia U_m ,

U_p – napięcie przeskoku.

3. Opracowanie wyników pomiarów

Średnia wartość napięcie na transformatorze wyznaczona z napięcia U_m :

$$U_{ms} = \frac{\sum U_m}{\text{liczba pomiarów}} \quad (1)$$

Przekładnia transformatora

$$g = \frac{60000V}{230V} \quad (2)$$

Napięcie przeskoku

$$U_p = \sqrt{2} \cdot U_m \cdot g \quad (3)$$

4. Opracowanie sprawozdanie

Sprawozdanie powinno zawierać:

- dane określające warunki atmosferyczne;
- schematy układów pomiarowych;
- tabele wyników przeprowadzonych pomiarów;
- przykładowe obliczenia;
- wykres zależności $U_p = f(a)$ dla układów ostrze-ostrze i ostrze-płyta na jednym rysunku;
- uwagi i wnioski odnośnie warunków i sposobu przeprowadzania badań oraz dyskusję nad otrzymanymi wynikami.

5. Literatura

1. L. Kacejko, Cz. Karwat, H. Wójcik: Laboratorium techniki wysokich napięć, WPL Lublin
2. S. Szpor: Technika wysokich napięć, WNT Warszawa
3. S. Szpor: Ochrona odgromowa, WNT Warszawa
4. Z. Flisowski: Technika wysokich napięć, WNT Warszawa
5. Z. Gacek: Technika wysokich napięć, WPS Gliwice
6. Z. Gacek: Wysokonapięciowa technika izolacyjna, WPS Gliwice